

ב. לפי שתי הברייתות הראשונות מרביצים שדה לבן בשביעית. (לפרש"י (המובא בתוס') הכוונה להשקאה מועטת ובבית הבעל, ולפירוש התוס' אפילו השקאה מרובה. והגר"א הגיה בכרייתא אחת [שנשנית בשיטת ראב"י] 'אין מרביצין'). ובברייתא אחרת שנו מרביצין שדה לבן ערב שביעית כדי שיצאו ירקות בשביעית, ואף מרביצים בשביעית כדי שיצאו ירקות למוצאי שביעית (אבל לא ישקה בשביעית כדי שיצאו בשביעית. רש"י).

דפים 1 - 2

יב. האם הפעולות דלהלן מותרות בשביעית או במועד?

א. ציד אישות ועכברים מהשדות.

ב. קירוי פירצה, בגינה ובחצר.

ג. סתירת כותל הגוחה לרשות הרבים ובנייתו.

א. צדים את האישות (= חולדה המתחפרת באדמה) ואת העכברים משדה האילן ומשדה הלבן כדרכו, במועד ובשביעית (ואעפ"י שצריך לסקל אבנים מתוך שדהו כשמפנה האישות. תוס'). וחכמים אומרים (יש גורסים: רבי יהודה. עתוס' ר"ף ורא"ש): משדה האילן – כדרכו, חופר גומא ותולה בה מצודה (מפני שהפסד מרובה הוא), ומשדה הלבן (שאין בה הפסד כל כך) – שלא כדרכו, נועץ שיפוד ומכה בקורדום ומרדה האדמה מתחתיה (מפרש"י משמע ללא מצודה. ויש חולקים. ערש"ש ושפת אמת). רבי שמעון בן אלעזר (ראב"י) אומר, שדה הלבן הסמוכה לשדה האילן מותר אפילו כדרכו, שמא יצאו משדה הלבן ויחריבו את האילנות. התוס' צדדו שרשב"א מפרש דברי תנא קמא, והביאו ספרים הגורסים שהוא מתייחס לדברי רבי יהודה. ונחלקו ראשונים אם הלכה כתנא קמא או כרבי יהודה או כר' שמעון בר' אלעזר. מחריבים חורי הנמלים (ואין אומרים שנראה כחרישה, כשחופר וסותם את חוריהם. ע' נמוקי יוסף). בכל אלו אין לכוין מלאכתו למועד (עפ"י פוסקים).

ב. מקרים את הפירצה במועד, בהוצא ודפנא (רב יוסף). במתניתא תנא: צר בצרור (= מניח אבנים) ואינו טח בטיט. ובשביעית בונה כדרכו [אעפ"י שנראה כעושה שמירה לפירות].

בנין הפירצה כדרכו אסור אפילו בדבר האבד, משום טירחה יתרה (עפ"י רא"ש פ"ב ג).

אמר רב חסדא: לא שנו אלא כותל הגינה אבל כותל החצר בונה כדרכו (במקום הסמוך לרשות הרבים שיש לחוש לגנב, אבל לא ככותל שבין שתי חצרות שאין שם חשש גניבה. עפ"י תוס').

ג. כותל הגוחה לרשות הרבים (הראב"ד לא גרס 'לרה"ר', שאפילו למבוי או לחצר מותר) – סותר ובונה כדרכו, מפני סכנה [שאם לא נתירנו לבנות, לא יסתור ובאים לידי סכנה].

דף 2

ג. א. האם רואים את הנגעים במועד? האם כהן הרואה את הנגע רשאי לשתוק ולא לטמאו או לטהרו?

ב. האם מצורע מותר בתשמיש המטה אם לאו?

א. לדברי רבי מאיר, רואים את הנגעים במועד להקל אבל לא להחמיר – שאם יראה הכהן שהוא טמא, ישתוק ולא יטמאנו כדי שלא לצער ברגל. וחכמים אומרים (– רבי יוסי): לא להקל ולא להחמיר. (לטהרו או לטמאו – חייב לטהר או לטמא ואינו יכול לשתוק).

ופירש רבא: לא נחלקו בטהור – שאין רואים. בהסגר ראשון – שרואים. (רש"י ועוד: בסוף שבוע הסגר ראשון; שאם מטהרו הרי משמחו, ואם לאו הלא משאירו במצבו הקודם [ואינו חייב להחליטו. ע' בראשונים] ואין כאן צער. ר"י: בתחילת הסגר ראשון, לדברי הכל יכול לשתוק, שאין אני קורא בו עדיין לטהרו או לטמאו, אבל בסוף הסגר ראשון אפשר שאין יכול לשתוק ולכך אוסר רבי יוסי לראות, שמא פשה הנגע ויצטרך להחליטו מיד. והוא הדין בסוף הסגר שני). במה נחלקו – בהסגר שני, האם רואה להקל או ימנע מלראות שמא יצטרך להחליטו.

רבי הכריע במחלוקתם וחילק בין מצורע מוסגר למוחלט; לפי ברייתא אחת פסק כרבי יוסי במוחלט, שאם יטהרנו ייאסר באשתו בימי ספורו, אבל כל עוד הוא בימי חלוטו, סובר התנא הזה שמותר באשתו, וכדלהלן. ואילו במוסגר הכריע רבי שיכול לראותו כי גם אם יחליטנו יהא מותר באשתו הלכך אין לחוש [אעפ"י שהוא פורש בחלוטו מצנות בני אדם אחרים]. ולפי ברייתא אחרת הכריע רבי להפך; במוסגר כרבי יוסי, שמא יחליטנו ויפרישנו מצנות בני אדם וצער הוא לו, אבל במוחלט יראנו, שהרי הוא כבר מבודד כעת [ואינו חושש לצער שיצטרך לפרוש מאשתו בימי ספורו אם יטהרנו].

אף לרבי מאיר אין הכהן רשאי לשתוק אלא ברגל כדי שלא לצער, אבל בשאר ימות השנה, חייב לטהרו או לטמאו (תורא"ש עפ"י משנת נגעים. וכן כיוון השפת-אמת ובוה יישב קו' התוס' ד"ה יש). ולכאורה מדבריהם משמע שלא סברו כן). הלכה כרבי יוסי (ר"ף, רמב"ם).

ב. מצורע בימי ספורו (= כסופר שבעת ימים לטהרתו) אסור בתשמיש המטה (וישב מחוץ לאהל שבעת ימים). לדברי רבי (יהודה), דוקא בימי ספורו אסור אבל בימי חלוטו מותר (שבעת ימים יספרו לו – ימי ספירו ולא ימי חלוטו. וכן אמר רבי שעוזיהו המלך הוליד את יותם בזמן שהיה מצורע מוחלט). ואילו רבי יוסי ברבי יהודה אוסר; קל וחומר ימי חלוטו מימי ספורו.

א. לרש"י, מצורע בימי הסגרו אסור בתשמיש לכולי עלמא. והתוס' חולקים וסוברים שימי הסגרו שוים לימי חלוטו.

ב. הרמב"ם (טומאת צרעת י,ו) פסק שהמצורע המוחלט מותר בתשמיש המטה.

ג. מצורעת מותרת בתשמיש, אף בימי ספורה (ע' כריתות ה: רמב"ם הל' טומאת צרעת יא,א).

דפים ז – ח

- ד. א. האם הכהן רשאי להמתין מלטמא את הנגע בגלל דבר מצוה או דבר הרשות?
ב. האם רואים את הנגעים בלילה? ומה דין סומא באחת מעיניו לראיית נגעים?

א. רשאי הכהן מלהמנע מלראות הנגע בגלל דבר מצוה, כגון חתן שנולד בו נגע, נותנים לו שבעת ימי המשתה לו ולביתו ולכסותו, וכן ברגל – נותנים לו שבעת ימי הרגל. (רבי יהודה דרש מוביזים הראות בו... יש יום שאתה רואה בו ויש יום שאי אתה רואה בו. ודרש כן מיתור ו של וביזים (אביי) או מיתור המלה כולה (רבא). ולרבי, יש ללמוד זאת מכך שממתינים לטמא את הבית הנגוע עד שיפנו את כליו, קל וחומר לדבר מצוה).